

مهدویت از دیدگاه نهج البلاغه

استاد مهدی فقیه ایمانی

به سفارش

دبیرخانه دائمی اجلاس حضرت مهدی علیه السلام

فقیه‌ایمانی، مهدی، ۱۳۰۸.

مهدویت از دیدگاه نهج البلاغه / مهدی فقیه‌ایمانی؛ به سفارش
دبیرخانه دائمی اجلاس حضرت مهدی، - قم: سازمان تبلیغات اسلامی،
دبیرخانه دائمی اجلاس حضرت مهدی، ۱۳۸۵.
۶۱ ص: جدول.

ISBN: 964-96877-4-3 ۶۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیما.

کتابنامه به صورت زیر نویس.

۱. علی ابن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. --
نظریه. ۲. علی ابن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. --
نهج البلاغه -- نقد و تفسیر. ۳. مهدویت. ۴. درباره مهدویت. الف. اجلاس
دولانه بررسی ابعاد وجودی حضرت مهدی (عج)، دبیرخانه دائمی.
ب. عنوان.

۲۹۷/۹۵۱۵

BP۳۸

۸۵-۱۱۲۲۹

کتابخانه ملی ایران

مهدویت از دیدگاه نهج البلاغه

مؤلف: استاد مهدی فقیه‌ایمانی

تدوین / ناشر: دبیرخانه دائمی اجلاس حضرت مهدی علیه السلام

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۸۵

چاپخانه: گلها

شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه

بها: ۶۰۰۰ ریال

شابک: ۹۶۴-۹۶۸۷۷-۹-۳

کلیه حقوق محفوظ می‌باشد.

با قدردانی از همکاری که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

کارشناسان ارزیابی: هیأت علمی دبیرخانه اجلاس:

مدیر تدوین: سید جمال‌الدین شمس؛ بازیمنی نهانی؛ جواد محفوظی نژاد؛

مدیر هماهنگی و نظارت: مجید افشار؛ مدیر تولید و نشر: سید محمد باقی زاده؛

صفحه‌آرایی: سید محمد مسجدی؛ طرح جلد: هادی معزی.

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۷
مهدویت در اسلام.....	۱۳
مهدی منتظر در نهج البلاغه.....	۱۵
امامت و رهبری در نهج البلاغه.....	۱۷
پیشگویی‌های نهج البلاغه.....	۲۳
خطبه ۱۰۰.....	۲۳
خطبه ۱۳۸.....	۲۶
خطبه ۱۵۰.....	۳۰
خطبه ۱۵۲.....	۳۳
خطبه ۱۸۲.....	۳۶
خطبه ۱۸۷.....	۳۹
خطبه ۱۹۰.....	۴۳

حکمت ۱۴۷ ۴۶

حکمت ۲۰۹ ۵۲

حکمت یکم ۵۴

خطبه ۹۳ ۵۷

www.ketab.ir

پیشگفتار

امام شناسی و التزام به پیروی از مقام امامت، و ضرورت وجود یک رهبر اسلامی در هر زمان که دارای همه شرایط رهبری باشد؛ تنها ویژه شیعه و یک گروه خاص نبوده، بلکه واقعیتی است که ریشه عمیق اسلامی دارد و مسلمانان با انواع فرقه‌ها و مذاهب عقیدتی و فقهی، همه به آن معتقد بوده و هستند.

اعتقاد به وجود امام در هر عصری، یک واجب الهی است که پیامبر گرامی اسلام ﷺ مسئولیت آن را بر دوش همگان نهاده است. آن حضرت انحراف‌گرایان از اعتقاد به امامت را - که از شناخت امام راستین عصر خود سر باز می‌زنند - جاهلیت‌گرا دانسته، می‌فرماید:

من مات و لم يعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة ؛ کسی که بمیرد و امام زمان خویش را نشناخته باشد مرگ او مانند مرگ افراد دوران جاهلیت است، که در حال شرک و بت پرستی از دنیا رفته‌اند.

این حدیث را محدثان عالی مقام شیعه و دانشمندان اهل تسنن از پیامبر ﷺ نقل کرده‌اند و از احادیث متواتر است. ما بخشی از مدارک حدیث را با توضیح مختصری به نظر خوانندگان می‌رسانیم.

این حدیث با دیگر احادیث مشابه آن؛ نشانگر صدور یک فرمان قطعی اسلامی از ناحیه پیامبر است و با صراحت و تأکید، توجه عموم را به دو امر مهم جلب می‌نماید.

۱- پیامبر اسلام ﷺ با اضافه کردن کلمه امام به کلمه زمان؛ ضرورت وجود امام را در هر عصر و زمانی اعلام فرموده و چنین کلامی جز بر امامان معصوم شیعه که آخرین آنها حضرت حجة بن الحسن العسکری ﷺ است منطبق نمی‌گردد.

۲- از اینکه پیامبر گرامی ﷺ با اضافه کردن کلمه میده به کلمه جاهلیه، مرگ بدون شناخت امام را مرگ جاهلی توصیف نموده؛ معلوم می‌شود که این امام یک شخص عادی نبوده، بلکه مانند پیامبر از عالی‌ترین درجه علمی و عملی برخوردار، و رابط میان خلق و خالق است که شناختن او همچون شناختن پیامبر، موجب گمراهی خواهد شد.

کسانی که این نظریه را نپذیرند، برای‌شان بیش از دو راه وجود ندارد:

یا باید اصل حدیث را انکار نمایند؛ در صورتی که این حدیث - به شرحی که بعد از این بیان می‌گردد - تردیدناپذیر است.

یا آنکه بگویند مقصود هر امام و زمامداری است که - هرچند با قهر و زور، کودتا و خونریزی و یا با پشت کردن به قرآن و معیارهای اسلامی و انسانی - روی کار آمده باشد. بنابراین افرادی مانند معاویه، یزید، مروان، عبدالملک، منصور دوانیقی، هارون، مأمون و متوکل امام عصر خود بوده‌اند، و پیامبر ﷺ، شناختن آنها را جاهلیت‌گرایی همسان با مردم جاهلیت اعلام کرده است. اکنون نیز شناخت زمامداران کشورهای اسلامی را برای شناخت اسلام و پیروی از احکام آن، باید جزو وظایف اسلامی دانست و مرگ بدون شناخت آنان را مرگ جاهلی نامید! این پنداری است غلط، باطل و مغایر با روح اسلام که هیچ انسان عاقل و آگاهی آن را نمی‌پذیرد.

اکنون به جهت آشنایی خواننده گرامی با مدارک حدیث، تعدادی از اسناد آن را از کتاب‌های اهل تسنن ذکر می‌نمائیم.

۱- احمد بن حنبل (وفات ۲۴۱ ق.) در کتاب مسند، ج ۲،

ص ۸۳ و ج ۳، ص ۴۴۶ و ج ۴، ص ۹۶.

۲- ابو عثمان جاحظ (وفات ۲۵۵ ق.) به نقل ابو جعفر

اسکافی در نقض کتاب العثمانيه، ص ۲۹.

۳- بخاری (وفات ۲۵۶ ق.) در کتاب صحیح، ج ۵، ص ۱۳، باب فتن.

۴- ابوداود طیالسی (۲۵۹ ق.) در مسند، ص ۲۵۹، ج حیدرآباد هند.

۵- مسلم (۲۶۱ ق.) در صحیح، ج ۶، ص ۲۱ و ۲۲، شماره ۱۸۴۹.

۶- احمد بن عمر بزاز (۲۹۲ ق.) در زوائد، ج ۱، ص ۱۴۴ و ج ۲، ص ۱۴۳، به نقل از مجمع الزوائد.

۷- دولابی (۳۲۰ ق.) در الکنی و الاسماء، ج ۲، ص ۳.

۸- حاکم نیشابوری (۴۰۵ ق.) در مستدرک، ج ۲، ص ۷، ۱۱۷.

۹- ابوالقاسم طبرانی (۳۶۰ ق.) در معجم کبیر، ج ۱۰، ص ۳۵۰، شماره ۱۰۶۸۷ چاپ بغداد، و ج ۱۰، ص ۱۰۶۸۷ چاپ بیروت. از معجم اوسط به نقل مجمع الزوائد ج ۵، ص ۲۲۴.

۱۰- حافظ ابونعیم اصفهانی (۴۳۰ ق.) در حلیۃ الاولیاء، ج ۳، ص ۲۲۴.

۱۱- بیهقی (۴۵۸ ق.) در سنن، ج ۸، ص ۱۵۶ و ۱۵۷. نقل از بخاری و مسلم.

۱۲- شمس الدین سرخسی (۴۹۰ ق.) در مبسوط، ج ۱، ص ۱۱۳.

۱۳- ابن اثیر جزیری (۶۰۶ ق.) در جامع الاصول، ج ۴، ص ۷۰.

- ۱۴- ابن ابی الحدید معتزلی (۶۵۶ ق.) در شرح نهج البلاغه، ج ۹، ص ۱۵۵.
- ۱۵- نووی (۶۷۶ ق.) در شرح صحیح مسلم، ج ۱۲، ص ۲۴۰ از ریاض الصالحین، ص ۱۶۴، چ مصر.
- ۱۶- ذهبی (۷۴۸ ق.) ذیل مسند رک حاکم، ج ۱، ص ۷۷، ۱۱۷.
- ۱۷- ابن کثیر دمشقی (۷۷۴ ق.) در تفسیر، ج ۱، ص ۵۱۷.
- ۱۸- تفتازانی (۷۹۲ ق.) شرح المقاصد، ج ۲، ص ۲۷۵ از شرح عقاید نسفی، چاپ ۱۳۰۲ ق. در چاپ ۱۳۱۳ ق.
- ۱۹- نورالدین هیشمی (۸۰۷ ق.) مجمع الزوائد، ج ۵، ص ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۳، ۲۲۵ و ۳۱۲.
- ۲۰- ابن دبیع شیبانی (۹۴۴ ق.) تیسیر الوصول، ج ۲، ص ۳۹.
- ۲۱- متقی هندی (۹۷۵ ق.) کنز العمال، ج ۳، ص ۲۰۰، چاپ حیدرآباد هند و ج ۶ ص ۶۵ شماره ۱۴۸۶۳، چاپ حلب.
- ۲۲- ملا علی قاری (۱۰۱۴ ق.) در خاتمه الجواهر المضية، ج ۲، ص ۵۰۹ و ص ۴۵۷ به نقل از مسلم.
- ۲۳- شاه ولی الله دهلوی (۱۱۷۶ ق.) ازالة الخفاء، ج ۱، ص ۳.
- ۲۴- قندوزی حنفی (۱۲۹۴ ق.) ينابيع المودة، ص ۱۱۷، چاپ اسلامبول.

۲۵- قاضی بهلول زنگنه زوری (۱۳۰۰ ق.) تاریخ آل محمد، که از ترکی اسلامبولی به فارسی ترجمه و مکرر به چاپ رسیده است.

جز اینها ۴۵ مدرک دیگر نیز از علمای سنی وجود دارد که در کتاب شناخت امام با راه رهایی از مرگ جاهلی، (ص ۲۸ الی ۴۴) به قلم اینجانب ارائه و معرفی شده است و همه آنها این حدیث را با ذکر سند و متنهای مختلف آورده‌اند.